

**Konkurentsiameti peadirektorile
Lugupeetud Evelin Pärn-Lee**

Teie: 08.12.2025 nr 1-6/2025-103-2

Meie: 09.01.2026

Täiendavad küsimused seoses Elering AS-le tehtud ettekirjutusega

Viidates meie senisele kirjavahetusele seoses Elering AS-ile tehtud ettekirjutusega ning Teie vastuskirjale, edastan täpsustavad küsimused. Mitmed varasemalt esitatud küsimused jäid vastamata viitega ärisaladusele või asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabele. Arvestades küsimuste sisu ja Riigikogu liikme rolli, ei ole selline keeldumine mitmel juhul põhjendatud, kuna taotletav teave on esitatav ka koondatud, üldistatud või anonüümsel kujul ning puudutab eeskätt Konkurentsiameti järelevalvehinnangu kontrollitavust ja põhjendatust.

Lisaks olen vahepeal täiendavalt tuvastanud, et JAO (Joint Allocation Office) turuteadetes kajastub 2025. aastal EE–LV suunal korduvalt LTR/LTTR curtailment'ide rakendamine standardpõhjendusega „operation remains within Operational Security Limits“. Nendest teadetest ei selgu, milline konkreetne tehniline piirang (nt N-1, stabiilsus, pinge, termiline koormus, reservivajadus vms) igal juhtumil määrav oli, ega see, milliseid alternatiivseid meetmeid kaaluti. See täiendav avalik info on otseselt seotud ettekirjutuse sisuga ning vajab järelevalve kontekstis lahtikirjutamist.

Palun vastata alljärgnevatele küsimustele.

1. Tehniline ja faktiline alus

Palun selgitada, millistele konkreetsetele süsteemiohutuse argumentidele Elering menetluses tugines (sh kas ja millises osas viidati N-1 kriteeriumile, stabiilsus-piirangutele, pingekriteeriumidele, sagedusriskidele, termilistele piirangutele või reservivajadusele) ning millises ulatuses Konkurentsiamet leidis, et need ei ole pikaajaliste ülekandeõiguste (LTR/LTTR) piiramise aluseks Euroopa Liidu õiguse tähenduses. Palun esitada see hinnang üldisel tasandil, ilma ärisaladust avaldamata.

2. Seos LTR-ide ja süsteemiohutuse vahel

Palun selgitada Konkurentsiameti seisukohta küsimuses, kas ja millisel juhul saab LTR/LTTR mahtude piiramine olla tehniliselt põhjendatav elektrisüsteemi ohutuse tagamisega ning miks Eleringi poolt kasutatud põhjendus sellesse raamistikku ei sobitunud. Tegemist on õigusliku ja metoodilise, mitte ärisaladusliku küsimusega.

3. Ameti enda analüüs ja põhjendused

Palun kirjeldada Konkurentsiameti sisulist analüüsi selle kohta, millist mõju Eleringi tegevus avaldas hinnariski maandamise võimalustele ja hinnasignaale Eesti–Läti piiril. Kuna ettekirjutus on tehtud, peab selline analüüs eksisteerima ning selle üldine loogika ja järeldused on esitatavad ka ilma tundlikke andmeid avaldamata.

4. Menetluse ajatelg ja varasemad juhised

Palun täpsustada, millal ja millises vormis juhtis Konkurentsiamet Eleringi tähelepanu LTR/LTTR piiramise õigusvastasusele enne ettekirjutuse tegemist ning milliseid konkreetseid muudatusi Eleringilt oodati. Ajatelg ja ootuste kirjeldus ei ole käsitatav ärisaladusena.

5. Ettekirjutuse täitmise sisu

Palun selgitada, mida Konkurentsiamet sisuliselt peab silmas nõudega „viia tegevus kooskõlla Euroopa Liidu nõuetega“. Milliseid muudatusi Eleringi tegevuses, metoodikas või otsustusprotsessis ettekirjutus eeldab, et analoogseid rikkumisi tulevikus vältida?

6. JAO turuteadete sisuline kontroll järelevalves

Kas Konkurentsiamet kontrollis ettekirjutuse tegemisel ja/või eelnevas järelevalves konkreetseid JAO EE–LV suuna LTR/LTTR curtailment-teateid ning tuvastas nende taga olnud konkreetseid tehnilised põhjused (milline „operational security limit“ ja milline võrgu-element/töörežiim)? Palun kirjeldada vähemalt metoodikat: kuidas ja milliste andmete abil selline kontroll tehti.

7. „Operational Security Limits“ tähenduse lahtikirjutus ameti hinnangus

Palun selgitada, kuidas Konkurentsiamet oma hinnangus sisustas JAO teadetes kasutatud standardpõhjenduse „Operational Security Limits“ ning kas amet eristas:

a) juhtumeid, kus curtailment on EL-i reeglite järgi lubatav konkreetse aluse ja protsessiga, ning

b) juhtumeid, kus Elering tugines lubamatule üldklauslile („normaalseisundi säilitamine“).

8. Alternatiivmeetmete kaalumine ja proportsionaalsus

Kas Konkurentsiamet kontrollis, kas Elering hindas curtailment'ide alternatiive (sh redispatch, vastumeetmed, muud süsteemihalduslikud lahendused) ning kas kärbeta maht oli konkreetse piirangu suhtes proportsionaalne? Palun esitada ameti järeldus ja põhjenduse skeem vähemalt üldisel tasandil.

9. Läbipaistvus ja teavitamise ajastus

Palun selgitada, kas Konkurentsiamet hindas turuteadete avaldamise ajastuse vastavust turu läbipaistvuse ootustele, sh olukordi, kus teate avaldamine ei toimu sündmusega samas ajaraamis. Kui hindas, siis milline oli ameti järeldus ja kas see mõjutas ettekirjutuse põhjendusi või täitmise nõudeid.

10. Väljastatav teave koondatud kujul

Palun esitada (vajadusel asutusesiseseks kasutamiseks märgistatult või turvatud ruumis tutvumiseks) koondtabel või muu kokkuvõte, mis seoks 2025. aastal tehtud EE–LV LTR/LTTR curtailment'ide juhtumid vähemalt järgmiste andmetega:

– sündmuse kuupäev ja ajavahemik,

– curtailment'i maht,

– konkreetne määrav tehniline piirang (N-1 / stabiilsus / ping / termiline / reserv / muu),

– piirav võrgu-element või töörežiim (üldistatud kujul, kui detail on tundlik),

– alternatiivmeetmed (kas kaaluti ja miks ei rakendatud).

Rõhutan, et Riigikogu liikmel on ametist tulenev juurdepääs ka riigisaladusele ning piiratud teabele. Seetõttu ei ole põhjendatud käsitleda ülaltoodud küsimusi vaikimisi sellistena, millele vastamine ei ole võimalik. Kui osa teabest ei ole edastatav elektrooniliselt, palun korraldada võimalus tutvuda teabega Riigikogus turvatud ruumis.

Lugupidamisega,

Rain Epler
Riigikogu liige